

Guvernul Republicii Moldova

Agencia Proprietății Publice

MD-2012, Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale 1
Tel: (00373 22) 234-350
e-mail: office@app.gov.md

Nr.03-04-6229 din 04.10.2022

Agencia Relații Funciare și Cadastru

e-mail: info@arfc.gov.md

Cu referire la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la schimbarea categoriei de destinație a unui teren (număr unic 90/ARFC/2022), Agenția Proprietății Publice, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.

1. Potrivit art. 44 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 *cu privire la actele normative*, clauza de adoptare a actului normativ poate conține, după caz, și temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv. În calitate de temei legal se indică doar prevederile legale ce stabilesc competența autorității să emită actul normativ respectiv, pornind de la limitele de reglementare prevăzute de obiectul juridic al actului normativ. Ținând cont de prevederea legală enunțată, în clauza de adoptare, se propune completarea cu prevederile pct. 22 din Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1170/2016. Respectiv, clauza de adoptare urmează a fi completată cu prevederea enunțată.

2. Pct. 2 din Nota informativă la proiectul hotărârii Guvernului „Cu privire la schimbarea categoriei de destinație a unui teren” urmează a fi modificat, or prin proiectul respectiv se propune modificarea categoriei de destinație fără atribuirea modului de folosință „*pentru construcții*”. Totodată, menționăm că conform Clasificatorului terenurilor după categoria de destinație și folosință, aprobat prin Ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 17 din 19 mai 2021, modul de folosință „pentru construcții” nu se regăsește în categoria de destinație ”II terenuri din intravilanul localităților”.

Subsidiar, ținând cont că în corespundere cu prevederile Legii nr. 835/1996 *privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului*, intravilanul localității se stabilește în planul urbanistic general, iar responsabil pentru elaborarea și aprobarea acestuia este autoritatea administrației publice locale, Agenția Relații Funciare și Cadastru urmează să obțină avizul Primăriei com. Băcioi pe marginea includerii terenului cu nr. cadastral 5511103132 în intravilan.

Digitally signed by Cozonac Eugeniu
Date: 2022.10.04 16:20:52 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Director general

Eugeniu COZONAC

Ex. Direcția administrarea bunurilor imobile și relații funciare
Tel 022 233 506

MINISTERUL
AGRICULTURII
ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE
AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY
OF AGRICULTURE
AND FOOD INDUSTRY OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2004, Chisinau, 162 Ștefan cel Mare și Sfânt Blvd
Tel. 20 45 08; E-mail:cancelaria@maia.gov.md; WEB:www.maia.gov.md

Nr. 07-05/2873 din 06 octombrie 2022
La nr. 36/01-06/794 din 30 septembrie 2022

Agenția Relații Funciare și Cadastru
Copie: **Cancelaria de Stat**

Prin prezenta, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, informează că a examinat proiectul definitivat al hotărârii Guvernului "Cu privire la schimbarea categoriei de destinație a unui teren" (număr unic 90/ARFC/2022), ce ține de schimbarea categoriei de destinație a terenului agricol cu nr. cadastral 5511103132, cu suprafața de 1,8895 hectare proprietate a statului, administrarea Agenției Proprietății Publice (gestiunea Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor), amplasat în mun. Chișinău, com. Băcioi, extravilan, 58/1, cu trecerea din categoria de terenuri cu destinație agricolă în categoria de terenuri din intravilanul localităților și comunică susținerea acestuia.

Secretar de Stat

Vasile ȘARBAN

Ex:V Nemțanu
tel 022-204-536

AGENȚIA RELĂȚII FUNCiare ȘI CADASTRU
Intrare nr. 1091
06 octombrie 2022
AGENȚIA RELĂȚII FUNCiare ȘI CADASTRU

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

06.10.2022 Nr. 13/2-07/2319

La nr. 36/01-06/794 din 30.09.2022

Agencia Relații Funciare și Cadastru

Copie: Cancelaria de Stat

Urmare a examinării proiectului de hotărâre de Guvern „Cu privire la schimbarea categoriei de destinație a unui teren” (număr unic 90/ARFC/2022) și în limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri.

Secretar general

Igor PȘENICINÎ

Ex. Maria Romaniuc
Tel. (022)204-598
Coordonat: M. Covic

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Nr. 10/2-5059 din 03.10.2022

La nr. 36/01-06/794 din 30.09.2022

Agenția Relații Funciare și Cadastru

e-mail: info@arfc.gov.md

Urmare examinării repetate a proiectului de hotărâre a Guvernului *cu privire la schimbarea categoriei de destinație a unui teren (număr unic 90/ARFC/2022)*, în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.

Secretar general

Digitally signed by Dabija Lilia
Date: 2022.10.06 23:10:04 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Lilia DABIJA

Ex. Marina Ciobanu 250-678

Piața Marii Adunări Naționale 1, mun. Chișinău, MD-2012, tel. +373-22-25-01-07, fax +373-22-23-40-64
E-mail: secretariat@midr.gov.md Pagina web: www.midr.gov.md

AGENȚIA SERVICII PUBLICE A REPUBLICII MOLDOVA
PUBLIC SERVICES AGENCY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, municipiul Chișinău, str. Aleksandr Pușkin, 42

42 Aleksandr Pushkin str., MD-2012 Chisinau

Tel.: +373 22 50 46 54 Fax: +373 22 21 22 59 e-mail: asp@asp.gov.md, web: asp.gov.md

07.10.2022 nr. 01/7065

La nr. 36/01-06/794 din 30.09.2022

Agencia Relatii Funciare si Cadastru

Ca urmare a examinării proiectului de hotărâre *cu privire la schimbarea categoriei de destinație a unui teren (număr unic 90/ARFC/2022)*, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.

Director

Digitally signed by Eșanu Mircea
Date: 2022.10.07 13:56:42 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Mircea EȘANU

Chironeț Mihai, 022 50 48 59

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

05.10.2022 nr. 17-04/388

La nr. 36/1-06/794 din 30.09.2022

Referitor la examinarea proiectului
Hotărârii Guvernului cu privire la
schimbarea destinației unui teren

Agencia Relatii Funciare si Cadastru

Ministerul Finantelor, la solicitarea nr.36/01-06/794 din 30.09.2022 a examinat repetat proiectul Hotărârii Guvernului *cu privire la schimbarea destinației unui teren*, elaborat de Agenția Relații Funciare și Cadastru, prezentat prin **număr unic 90/ARFC/2022** și, în limita competențelor funcționale, comunică că proiectul nu se cadrează cu dosarul de însoțire prezentat spre avizare.

Potrivit pct.22 din Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1170/2016, trecerea terenurilor dintr-o categorie de destinație în alta se efectuează prin hotărâre de Guvern sau decizie a autorității deliberative a administrației publice locale.

Reieșind din cele expuse, în clauza de emiteră a proiectului, textul „art.8” se va completa cu textul „art.10”.

Totodată, ținând cont de prevederile Legii nr.835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, intravilanul localității se stabilește în planul urbanistic general, iar responsabil pentru elaborarea și aprobarea acestuia este autoritatea administrației publice locale, Agenția Relații Funciare și Cadastru urmează să obțină avizul Primăriei com. Băcioi pe marginea includerii terenului cu nr. cadastral 5511103132 în intravilan.

Secretar general al
ministerului

Dina ROȘCA

Executor: Natalia Stiharu
tel.: 022-26-26-69
e-mail: natalia.stiharu@mail.ru

21/10

AGENCIA RELATII FUNCiare SI CADASTRU	
Intrare nr.	1097
07	octombrie 2022
AGENCIA RELATII FUNCiare SI CADASTRU	

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

MD-2033, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

**Ministry of Education and Research of
the Republic of Moldova**

MD-2033, Chișinău, 1, Piața Marii Adunări Naționale
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

Nr. 08/05-09/4447 din 07.10. 2022
La nr. 36/01-06/794 din 30 septembrie 2022

Agencia Relatii Funciare și Cadastru
E-mail: info@arfc.gov.md

Copie pentru informare: **Cancelaria de Stat**
E-mail: cancelaria@gov.md

Ministerul Educației și Cercetării a examinat proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la schimbarea categoriei de destinație a unui teren (număr unic 90/ARFC/2022) și comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Ministru

Anatolie TOPALĂ

Secția Juridică
068269785

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР ПО
БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6047 din 17.10.2022

La nr. 36/01-06/794 din 30.09.2022

Agencia Relatii Funciare și Cadastru

Prin prezenta, cu referire la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la schimbarea categoriei de destinație a unui teren (terenul agricol cu nr.cadastral 5511103132, administrarea Agenției Proprietății Publice, gestiunea Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor amplasat în mun.Chișinău, Băcioi, extravilan, 58/1), *număr unic 90/ARFC/2022* - remis repetat la REA nr.EHG22/7791 din 10.03.2022, Vă comunicăm că acesta a fost expertizat ca urmare a demersului Agenției Relații Funciare și Cadastru nr.36/01-06/195 din 25.02.2022.

Rezultatele expertizei anticorupție sunt expuse în raportul nr. EHG22/7791 din 10.03.2022, remis în adresa Agenției Relații Funciare și Cadastru prin scrisoarea nr.06/2-1404 din 10.03.2022 și care poate fi vizualizat pe pagina web oficială a Centrului Național Anticorupție www.cna.md la compartimentul „Expertiza anticorupție”.

Prin urmare, ținând cont de faptul că proiectul remis repetat spre expertizare nu a suferit modificări esențiale, în temeiul art.28 alin.(8) din Legea integrității nr.82/2017, considerăm inoportună efectuarea expertizei anticorupție, în mod repetat, asupra proiectului respectiv.

Anexă:

copia raportului de expertiză anticorupție nr. EHG22/7791 din 10.03.2022 - 3 file;

copia scrisorii de însoțire nr.06/2-1404 din 10.03.2022 - 1 filă.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2022.10.17 19:32:03 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 195
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-1404 din 10.03.2022

La nr. 36/01-06-195 din 25.02.2022

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Agentia Relații Funciare și Cadastru

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la schimbarea categoriei de destinație a unui teren (număr unic 90/ARFC/2022).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Iulian RUSU

AGENTIA RELATII FUNCiare SI CADASTRU	
Intrare nr.	286
2022	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. EHG22/7791 din 10.03.2022

la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la schimbarea categoriei de destinație a unui teren (terenul agricol cu nr.cadastral 5511103132, administrarea Agenției Proprietății Publice, gestiunea Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor amplasat în mun.Chișinău, Băcioi, extravilan, 58/1)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Agenția Relații Funciare și Cadastru, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate”.

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că:

„(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor”.

Autorul proiectului a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect, condiție prevăzută de art. 9 al Legii nr.239/2008 *„(1) După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]”.*

Anunțul privind organizarea consultărilor publice, proiectul înaintat spre expertizare și nota informativă au fost plasate pe pagina web a Agenției Relații Funciare și Cadastru: www.arfc.gov.md la data de 28.02.2022, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul menționat.

Având în vedere circumstanțele enunțate, transparența decizională a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, *„Proiectul de hotărâre a Guvernului este elaborat în scopul asigurării realizării prevederilor art. II. din Legea nr. 253/2020 pentru modificarea anexei la Legea nr. 668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, art. 71 din Codul funciar nr. 828/1991 și a Regulamentului cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1170/2016”.*

Totodată, în nota informativă mai este specificat că *„Materialele cu privire la schimbarea categoriei de destinație a terenului agricol cu numărul cadastral 5511103132; proprietate publică a statului, administrat de către Agenția Proprietății Publice, gestionat de către Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor au ca scop legalizarea construcției blocului locativ cu infrastructura necesară, care este finalizat pe baza investițiilor proprii ale angajaților din sfera științei și inovării, fapt confirmat prin Procesul-verbal de finisare a lucrărilor din 3 august 2017”.*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune schimbarea categoriei de destinație a terenului agricol cu nr. cadastral 5511103132, cu suprafața de 1,8895 hectare proprietate a statului, administrarea Agenției Proprietății Publice (gestiunea Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor), amplasat în mun. Chișinău, com. Băcioi, extravilan, 58/1, cu trecerea din categoria de terenuri cu destinație agricolă în categoria de terenuri din intravilanul localităților. De asemenea, se acceptă trecerea terenului cu numărul cadastral 5511103132, proprietate publică a statului, administrarea Agenției Proprietății Publice, din domeniul public în domeniul privat.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin intermediul proiectului se urmărește organizarea executării Legii nr. 253/2020 pentru modificarea anexei la Legea nr. 668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului. Totuși, urmare a expertizării proiectului considerăm că adoptarea acestuia trebuie precedată de clarificarea statutului edificiilor existente pe terenul agricol ce nu reprezintă obiective de infrastructură agricolă, aprecierea legalității

construcțiilor respective pe un teren agricol din domeniul public și examinarea necesității schimbării categoriei de destinație a întregului lot de teren agricol. În lipsa informațiilor despre aceste aspecte și a măsurilor corespunzătoare persistă riscul prejudicierii interesului public prin retragerea din circuitul agricol a unui lot important de teren și prin legalizarea unor acțiuni care, până la moment, nu sunt supuse evaluării din punctul de vedere al legalității.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Nota informativă include toate compartimentele necesare conform Legii nr. 100/2017 însă informațiile relevante sunt sumare și nu reflectă toate circumstanțele aferente elaborării și promovării proiectului. Mai mult decât atât, nota informativă nu conține rezultatele analizelor și studiilor efectuate în legătură cu elaborarea proiectului, or cu siguranță redactarea unui asemenea proiect a fost precedată de anumite evaluări, analize, discuții etc. Adăugător, se remarcă faptul că prin proiect se intenționează schimbarea categoriei de destinație a unui teren agricol, însă nota informativă nu reflectă indicatorii calitativi ai terenului pentru a aprecia dacă terenul în cauză este de calitate superioară conform art. 83 din Codul funciar, or retragerea terenurilor agricole de calitate superioară din circuitul agricol este interzisă.

Pentru aprecierea completivității notei și a informațiilor necesare de reflectat urmează a avea în considerare obiecția asupra proiectului expusă la compartimentul III din prezentul Raport.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

În acord cu informațiile expuse în nota informativă, „Implementarea prezentului proiect de Hotărâre a Guvernului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea entităților publici și nici a agenților publici.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Obiecție generală asupra proiectului

Obiecții:

Prin proiect se propune schimbarea categoriei de destinație a unui teren agricol proprietate a statului cu suprafața de 1,8895 ha (nr. cadastral 5511101132), cu trecerea din categoria de terenuri cu destinație agricolă în categoria de terenuri din intravilanul localităților și, în același timp, se propune trecerea terenului respectiv din domeniul public în domeniul privat.

Deși prin intermediul proiectului respectiv se organizează executarea Legii nr. 253/2020 pentru modificarea anexei la Legea nr. 668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, totuși se atenționează asupra unor aspecte ce determină necesitatea unor analize suplimentare. Terenul agricol vizat de proiect este supus unui regim juridic dublu de protecție: pe de o parte îi sunt aplicabile regulile de protecție referitoare la terenurile agricole, iar pe de altă parte circuitul civil al terenului agricol este limitat datorită apartenenței la domeniul public.

În continuarea celor expuse sunt relevante următoarele prevederi legale:

- potrivit art. 83 alin. (2) din Codul funciar „În vederea protecției terenurilor agricole de calitate superioară se interzice retragerea acestora din circuitul agricol, utilizarea lor în alte scopuri decât cele agricole, desfășurarea pe aceste terenuri a operațiunilor tehnologice și de altă natură ce conduc la degradarea solului, cu excepția cazurilor când sînt repartizate pentru construcția obiectivelor liniare (drumuri, linii de telecomunicații și de transport electric, conducte), obiectivelor de exploatare minieră a petrolului și gazelor și a construcțiilor de producție necesare pentru exploatarea acestora”. În conformitate cu art. 78 alin. (1) din același act, „Protecția terenurilor constituie un sistem de măsuri juridice, organizatorice, economice și de altă natură, prin care se urmărește folosirea lor rațională, preîntîmpinarea retragerii neîntemeiate a terenurilor

din circuitul agricol, protecția lor contra efectelor antropogene nocive, precum și regenerarea și sporirea fertilității solurilor, productivității terenurilor destinate agriculturii și silviculturii";

- potrivit art. 5 alin. (1) din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice „Bunurile domeniului public formează obiectul exclusiv al proprietății publice a statului sau a unităților administrativ-teritoriale și sînt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, circuitul civil al acestora fiind limitat în condițiile legii”.

În pofida prevederilor legale citate, potrivit datelor oficiale, pe terenul agricol în cauză sunt amplasate două construcții, o casă de locuit individuală și o construcție înregistrată ca bun viitor, acestea nefiind obiective de infrastructură agricolă. În aceste condiții se impune o analiză detaliată suplimentară a regimului juridic al terenului agricol cu suprafața de 1,8895 ha, nr. cadastral 5511103132 și examinarea necesității schimbării categoriei de destinație a întregului lot de teren agricol. Totodată, urmează a fi acordată o atenție deosebită legalității edificiilor construite pe terenul agricol și preîntâmpinarea retragerii neîntemeiate a întregului teren din circuitul agricol.

Riscul proiectului constă în aceea că o examinare superficială a împrejurărilor ce determină elaborarea proiectului poate cauza prejudicii interesului public prin retragerea din circuitul agricol a unui lot important de teren și prin legalizarea unor acțiuni care, până la moment, nu sunt supuse evaluării din punctul de vedere al legalității. Până la aprobarea proiectului, considerăm necesară clarificarea statutului edificiilor existente pe terenul agricol ce nu reprezintă obiective de infrastructură agricolă (art. 36 din Codul funciar) și aprecierea legalității acțiunilor de construcție a edificiilor pe un teren agricol din domeniul public, atât din perspectiva respectării procedurii, cât și a respectării regulilor de drept material.

Recomandări:

Se recomandă amânarea promovării proiectului până la clarificarea statutului edificiilor existente pe terenul agricol ce nu reprezintă obiective de infrastructură agricolă, aprecierea legalității construcțiilor respective pe un teren agricol din domeniul public și examinarea necesității schimbării categoriei de destinație a întregului lot de teren agricol.

Factori de risc:

- Prejudicierea intereselor contrar interesului public
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

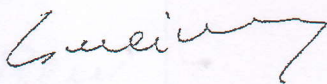
Prin proiect se propune schimbarea categoriei de destinație a terenului agricol cu nr. cadastral 5511103132, cu suprafața de 1,8895 hectare proprietate a statului, administrarea Agenției Proprietății Publice (gestiunea Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor), amplasat în mun. Chișinău, com. Băcioi, extravilan, 58/1, cu trecerea din categoria de terenuri cu destinație agricolă în categoria de terenuri din intravilanul localităților. De asemenea, se acceptă trecerea terenului respectiv, din domeniul public în domeniul privat al statului.

Prin intermediul proiectului se urmărește organizarea executării Legii nr. 253/2020 pentru modificarea anexei la Legea nr. 668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului. Totuși, urmare a expertizării proiectului considerăm că adoptarea acestuia trebuie precedată de clarificarea statutului edificiilor existente pe terenul agricol ce nu reprezintă obiective de infrastructură agricolă, aprecierea legalității construcțiilor respective pe un teren agricol din domeniul public și examinarea necesității schimbării categoriei de destinație a întregului lot de teren agricol. În lipsa informațiilor despre aceste aspecte și a măsurilor corespunzătoare persistă riscul prejudicierii interesului public prin retragerea din circuitul agricol a unui lot important de teren și prin legalizarea unor acțiuni care, până la moment, nu sunt supuse evaluării din punctul de vedere al legalității.

Nota informativă, deși include toate compartimentele necesare conform Legii nr. 100/2017, informațiile relevate sunt sumare și nu reflectă toate circumstanțele aferente elaborării și promovării proiectului.

În concluzie, se recomandă completarea notei informative și continuarea procedurii de promovare a proiectului după elucidarea aspectelor evidențiate în prezentul Raport de expertiză anticorupție.

10.03.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Ilie Creciun, Inspector principal

Agencia Relatiilor Funciare si Cadastru

Actul de hotărâre a Guvernului cu privire la schimbarea teren (tereniul agricol cu nr.cadastral 561103132, 5611 Publice, gestiunea Institutului de Cercetare, se amplasează în zona Cișinău, Băcioi, extravilan, 584), pe baza nr.854-nr.854G32/7791 din 10.03.2022. Va rugăm să vă adresați la Departamentul de arhivă a documentelor Agenției Relații Funciare și Cadastru, în data 10.03.2022.

Reamintim expertizei anticorupție că a fost emisă în raportul nr. 854G32/7791 din 10.03.2022, remis la Birou Agenției Relații Funciare și Cadastru prin scrisoarea nr.06/2-1404 din 10.03.2022 și care poate fi consultată pe pagina web oficială a Centrului Național Anticorupție www.cna.md în secțiunea Anticorupție - Expertiză anticorupție.

Prin urmare, fiind cunoscut faptul că proiectul rămânând repetat spre expertizare nu a suferit modificări esențiale, în temeiul art.24 alin.(8) din Legea integrității nr.83/2017, considerăm importantă efectuarea expertizei anticorupție în mod repetat asupra proiectului respectiv.

Atașat:

copiu raportului de expertiză anticorupție nr. 854G32/7791 din 10.03.2022 - 3 fișe;

copie scrisori de însoțire nr.06/2-1404 din 10.03.2022 - 1 fișă.

Director

Director Agenția Relații Funciare și Cadastru
Data: 10.03.2022
Locul: Chișinău

Ilie Creciun

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

11.10.2022 nr. 04/8772
la nr. 31-06-9174 din 29.09.2022

Agencia Relatii Funciare si Cadastru

Ministerul Justiției a examinat proiectul *Hotărîrii Guvernului cu privire la schimbarea categoriei de destinație a unui teren*, înregistrat cu numărul unic **90/ARFC/2022**, și, în limita competențelor sale funcționale, relevă următoarele.

În contextul notei informative, sub aspectul intenției de reglementare, proiectul de act normativ a fost elaborat în scopul schimbării categoriei de destinație a terenului agricol cu nr. cadastral 5511103132, cu suprafața de 1,8895 ha, proprietate a statului, administrarea Agenției Proprietății Publice (gestiunea Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor), amplasat în mun. Chișinău, com. Băcioi, extravilan, 58/1, cu trecerea din categoria de terenuri cu destinație agricolă în categoria de terenuri din intravilanul localităților.

La fel, potrivit notei informative, prin intermediul proiectului dat, se urmărește realizarea prevederilor art. II din *Legea nr. 253/2020 pentru modificarea anexei la Legea nr. 668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului*.

În acest context, sub aspect conceptual al intervenției propuse, din punct de vedere al legalității soluției normative, atragem atenția asupra următoarelor aspecte de care urmează a se ține cont.

În clauza de adoptare a proiectului hotărîrii, deși, în calitate de temei legal sunt indicate dispozițiile normative ale art. 71 din *Codul funciar nr. 828/1991*, care prevăd expres că: „Schimbarea destinației terenurilor agricole, cu excepția categoriilor de terenuri prevăzute la art. 72 al prezentului Cod, se aprobă prin hotărîre a Guvernului – pentru terenul agricol proprietate a statului, cu avizul consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi pe al cărei teritoriu se află terenul”, avizul, despre care se menționează în textul normei citate, lipsește.

Prin urmare, se recomandă a fi completat dosarul cu avizul menționat *supra*, or, adoptarea hotărîrii privind realizarea prevederilor art. II al *Legii nr. 253/2020*, deși ține de competența Guvernului, nu poate avea loc cu încălcarea procedurii legale și în lipsa unor acte obligatorii de la dosarul de însoțire.

Un alt aspect, care necesită a fi elucidat din punct de vedere al legalității prevederilor instituite, constă în faptul că, pe terenul agricol, care potrivit pct. 1 din proiect urmează să-și schimbe categoria de destinație, mai sunt amplasate și trei case individuale de locuit cu suprafața de 0,18 ha nefiind clară legalitatea acțiunilor de construcție a acestora pe un teren agricol din domeniul public. În acest context,

se impune o analiză detaliată suplimentară a regimului juridic al terenului agricol cu suprafața de 1,8895 ha, precum și a necesității de schimbare a destinației a întregului teren și nu doar a celui necesar exploatarea blocului locativ cu 84 de apartamente construit în anii 90.

De asemenea, urmează a fi acordată o atenție sporită legalității construcției pe un teren cu destinație agricolă, a celor trei case individuale. Or, potrivit normei stipulate de art. 36 din *Codul funciar nr. 828/1991*, terenurile cu destinație agricolă, indiferent de forma de proprietate, sunt folosite pentru desfășurarea activității în scopul obținerii de produse agricole și pentru amplasarea obiectivelor de infrastructură a agriculturii și a structurilor de primire turistică, din categoria pensiunilor agroturistice, precum și pentru obținerea produselor energetice în condițiile prevăzute la alin. 2 lit. c) și d). Astfel, în cazul în care aceste construcții au fost edificate neautorizat, nu poate fi acceptată soluția legalizării respectivelor tolerând încălcările comise. Acest fapt va crea un precedent periculos pentru ordinea juridică a Republicii Moldova și, prin urmare, oricare altă persoană care se va afla în situații similare ar putea solicita abordare de aceeași natură, iar în caz de refuz se va considera un tratament discriminatoriu.

Totodată, atragem atenția asupra amplasării terenul care urmează să-și schimbe destinația, or, deși urmează să treacă din categoria de terenuri cu destinație agricolă în categoria de terenuri din intravilanul localităților, acesta se află în extravilanul comunei Băcioi.

Sub aspect redacțional, la forma actuală a proiectului, urmează a fi luate în considerare dispozițiile normative ale art. 42 din *Legea nr. 100/2017*, care stipulează că, denumirea actului normativ reprezintă numirea generică a actului în funcție de categoria acestuia, de autoritatea emitentă și de obiectul reglementării exprimat sintetic. Denumirea actului normativ trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul reglementării. Totodată, denumirea actului normativ nu poate să fie identică cu cea a altui act normativ în vigoare, cu excepția cazului în care proiectul noului act normativ prevede abrogarea actului normativ precedent cu aceeași denumire. În acest context, expunem necesitatea revizuirii denumirii proiectului în sensul în care aceasta să includă în mod sintetic obiectul actului, fie respectiva va conține o paranteză în care se va indica laconic obiectul reglementării proiectului sau obiectivul acestuia.

Secretar de stat

Veronica MIHAILOV-MORARU

Digitally signed by Mihailov-Moraru Veronica
Date: 2022.10.24 12:32:47 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex: Victoria Zatic
e-mail: victoria.zatic@justice.gov.md
Tel.: 022-20-14-30